

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2021

aruandeaasta lõpp: 31.12.2021

nimi: Eesti Biogaasi Assotsiatsioon

registrikood: 80290450

tänavatalu nimi, Salu tn 1

maja ja korteri number:

küla: Ääsmäe küla

vald: Saue vald

maakond: Harju maakond

postisihthumber: 10111

telefon: +372 6086182

faks: +372 6181776

e-posti aadress: ahto.oja@monusminek.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	6
Bilanss	6
Tulemiaruanne	7
Rahavoogude aruanne	8
Netovara muutuste aruanne	9
Raamatupidamise aastaaruande lisad	10
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	10
Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed	11
Lisa 3 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	11
Lisa 4 Võlad ja ettemaksed	12
Lisa 5 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	12
Lisa 6 Tööjõukulud	12
Lisa 7 Seotud osapooled	13
Aruande allkirjad	14

Tegevusaruanne

MTÜ Eesti Biogaasi Assotsiatsioon (EBA) on loodud biogaasi tootmise, biogaasiprojektide arendamise ning vastavate teadusuuringutega seotud ettevõtete, asutuste ja eraisikute poolt. Selle eesmärgiks on aidata kaasa biogaasi ja sellel baseeruva energiatootmise edendamisele Eestis.

EBA osales taastuvenergia poliitika välja töötamisel järgmiste panustega:

1. TTÜ-s Villem Vohu poolt on kaitstud magistritöö biometaani potentsiaalst 2016.a. mis on 450 miljonit normaalkuupmeetrit (Nm³) (vohu_v_eesti-biometaani-ressursside-kasutuselevotu-analüüs_2015 by Arengufond Energiaühistud - Issuu)
2. Eestis on kasutama, alakasutatud või vaheniidete/hektari toetuse ja looduskaitsete niidetest saadava roheline biomassi (rohu, heina) kogus selline, et sellega saab asendada kogu vene maagaasi aastase tarbimise (400- 450 mln Nm³ aastas)
3. Kriitikud, kes on potentsiaali suhtes skeptilised, saavad Vohu toodud potentsiaali ümber lükata ainult samal teaduslikul tasemel uuringut läbi viies, nagu Vohu töö. Seni võiks olla kokkulepe, et Vohu prognoosid pädevad. Teades Vohu metoodikat, on selle biomassi puhul välistatud konkureerimine inimtoidu või loomasööda kasvatamiseks sobivate maadega (mineraalmuldadel).
4. Biometaani tootmisel on lisaks otsesed ja kaudsed, rahalised ja mitte rahalised hüved.
5. Rahaliselt on otsene kasu SKPsse sadu miljoneid eurosid ja lisandub tuhandeid töökohti ENMAK mõju on siis sel juhul kui vastaval aastal on biometaani tootmise potentsiaalsetest ressurssidest vastav osa kasutusele võetud.
6. Biogaasi tootmisega mitte rahaline avalik hüve on näiteks haisureostuse vähenemine
7. biogaasi / biometaani tootmine on ringmajanduse elluviimine praktikas: biolagunevad jäägid kasutatakse ära gaasilise toote (biometaan) vedela toote (vedelväetis, näiteks vedel Bioon, 5 l kanister) ja tahke toote (tahke väetis, näiteks tahke Bioon, 25 L kott) tootmiseks ja jääke ei jää. Kui see pole ringmajandus, siis ma ei tea, mis ringmajandus on. Biogaasi puhastamise käigus on võimalik tooteks väärdada ka CO₂.
8. Biolagunevate jääkide väärdamine toodeteks (p7) aitab ellu viia ka jäätmete ringlusse võtu kohutustust vastavalt EL jäätmedirektiivile. Seda kohutust täitmata jättes, ähvardab EV trahv EK poolt.
9. Hajutatud biogaasi tootmise ressurss ja sellest tulenev hajutatud tootmine omab täna väga selget energia julgeoleku ja kodumaise varustuskindluse mõõdet.
10. Biometaan on taastuvenergia allikas, aga 100% juhitud. Hajutatud biometaan võimaldub seda kasutada hajutatult juhitud energia muundamiseks, biometaani tekib 24/7 ja seda saab kasutada 24/7, see ei sõltu päikesest ega tuulest, aga on 100 % taastuv.
11. Eestis võiks vabalt olla tänase 5 tootja asemel 40-50 biometaani tootjat, kui nad keskmiselt toodaksid 3-4 mln Nm³ biometaani aastas, oleks 25-50% aastastest maagaasi tarbimisest võimalik asendada biometaaniga.
12. Biometaani saab sarnaselt maagaasiga veeldada, veeldades on seda lihtsam vedada kauge maa taha (viia ja tuua) ja samuti veeldatuna võimaldab see kaugtranspordil läbida 1 tankimisega sama vahemaa, kui diiselkütusega.
13. EBA on koostanud biogaasi teekaardi aastaks 2030, kus seame eesmärgiks 25% biometaani potentsiaalst kasutusele võtta.
14. Juba täna on turule sisenemas kütuseelement-energia muundamise seadmed, mis on võimalised kasutama vesiniku asemel biogaasi ja biometaani, seega mitte vesinik ei saa olla eesmärk omaette, sest vesinik on ainult energiakandja. Vaid kütuseelementid ja muud tehnoloogiad, mis kasutavad vesinikühendeid, sh biogaasi/biometaani, mille tootmise, transpordi ja kasutamise tehnoloogiad on turuküpsed.
15. Kui on vaja vesinikku, siis see peaks olema roheline, ehk tehtud taastuvatest allikatest, täna on maailmas kasutatavast vesinikust roheline ainult 4 %, 96% vesinikku tehakse maagaasist, kivisöest ja muudest fossiilsetest allikatest. Biometaanist saab reformimise abil teha rohelist vesinikku.
16. Ühiskonna ja otsustajate suur huvi võiks olla biometaani valdkonna arendamise jõuline, suunatud ja forsseeritud jätkamine ja sõja/kriisi aegsel ajal mitte enam tagasihoidlike päkapikusammudega, vaid ikka seitsme penikoorma pikkuste sammudega. Rohepöörde teekaardi on koostanud ka rohetiigri liikumine, kus on oluline osa ka biometaanil (Energia-teekaart-17122021.pdf (rohetiiger.ee))
17. Oluline on tähele panna biogaasi tootmisel kokku hoitud CO₂ heidet ja iseenesliku metaani eraldumise koguseid orgaanilisest ainest, mis pole kääritatud biogaasijaamas. Energia teekaart (p16) lk 33: „Kliimaneutraalsuse seisukohalt on oluline, et biogaasi/biometaani käsitletakse kasvuhoonegaaside arvestuses negatiivse CO₂ ekvivalendiga heitena (2021. aasta juulist kehtima hakanud RED II direktiivi kohaselt on loomsest sõnnikust toodetud biometaani KHG vaikeväärtus vahemikus –80–100 gCO₂ekv/MJ), kuna biometaani tootmisel püütakse kinni see kogus metaani ja teisi kasvuhoonegaase, mis vastasel juhul – loomulikult ladestamisel looduses – otse atmosfääri paisuksid. Toodud väärtused on siis miinusega, ehk biometaani tootmine vähendab kahjulikku heidet atmosfääri.“

18. 400 mln euroga, mille riik on otsustanud raisata 100-300 a vana fossiilse tehnoloogia ehk põlevkiviõlilahase tegemiseks sise põlemismootorites põletamiseks rikkaliku väävlühendite heitmega, mistõttu põlevkivi õli kasutamine ELis on keelatud, selle 400 miljoni euroga oleks võimalik üles ehitada 40-50 biogaasijaama üle Eesti, anda need operaatoritele, kes need 10 aastaga välja ostavad.

19. Arendamisel on mobiilsed, väiksed biometaani transpordi ja küttelahendused (näiteks Convion C60), sealhulgas Elqogen baasil tahke oksiidseid kütuseelemente kasutades, asumite autonoomseks varustamiseks elektri ja soojusenergiaga.

20. Elering tellitud töö biometaani turu arendamiseks on alla laetav lingilt (pdf lk lõpus): Development of biomethane based fuel market in Estonia | TNO Publications.

Eesti biogaasi teekaart 2030 (2050)

Põhimõtted

Tuleb teha selge vahe, et maagaas on fossiilne kütus ja biometaan ning sinine ja roheline vesinik on taastuvad kütused. Seega maagaasi tarbimise suurendamine (sh maagaasist või põlevkivi uttegaasiist vesiniku tegemine) aita kaasa Rohepöördele ja EL Kliima Strateegia eesmärkide saavutamisele.

Jagan ettevõtjate muret seoses EK "Fit to 55" meetmetepanekuga maksustada transpordis kasutatavat biogaasi aktsiisiga, mille määr on pool fossiilse transpordikütuse aktsiisimäärast aastal 2030.

Kui seni investorid kahtlesid biometaani tootmise tasuvuses, siis aktsiisi rakendamine kindlasti vähendab investeerimiskindlust uutesse biogaasijaamadesse. Täiesti arusaamatuks jääb EK soov saavutada rohepööret biokütuseid aktsiisiga maksustades?

Heausksed senised investorid ja tootjad uskusid riigi sõnapidamisse, et seadusega sätestatud kindlus biometaani aktsiisivabastuses kehtib vähemalt kuni aastani 2030. Kokkuvõtteks, kui Euroopa Komisjonil on soov biokütuste (puit, biomass, biogaas, biometaan) tootmine ja tarbimine välja suretada, siis biometaani ja teiste biokütuste aktsiisiga maksustamine aitab kindlasti seda soovi ellu viia! Ainult väike nüanss, rohepööret sellega ei saavuta!

Kõik biokütused on 100% süsiniku neutraalsed, biokütuste põledes eraldunud CO₂ seotakse 100% taimede ja muu kasvava biomassi poolt. Biokütuste põledes atmosfääri CO₂ ei lisandu ja biokütuste põletamine on kliimamuutuse neutraalne st ei põhjusta kliima muutust.

Biometaan tuleb väga selgelt defineerida taastuva kütusena, ideaalis tagada biometaani kütuseaktsiisivabastus üle-Euroopaliselt kuni aastani 2050,

Kuna ainult selline maksupoliitika kindlus aitab kaasa EL süsinikuneutraalsuse saavutamisele 2050. Samuti kui biogaasi hakatakse kasutama kütuseelementides, tuleb see selgelt määratleda taastuvkütusena, biogaasi ei tohi kütuseaktsiisiga maksustada, kui biogaasi kasutatakse SEK-ides, vältida tuleb SEKis kasutatava biogaasi maksustamist maagaasi aktsiisiga ka tulevikus.

Biometaan tootmine loob töökohti, nagu näiteks biogaasijaamade operaatorid. Eestis on välja töötatud biogaasijaama operaatori riiklik kutsestandard, koostatud riiklik õppekava ja Järvamaa Kutsehariduskeskuse biogaasijaama operaatori õppekava, mille alusel esimesed 12 õppurit saavad sel aastal omandada biogaasijaama operaatori kutse. Lisanduvad töökohad hooldusele ja remondile. ENMAK 2030 raames tehtud prognoosid näitavad tuhandeid lisanduva töökohti vastavalt biometaani potentsiaali rakendamisele.

Varasemalt tehtud investeeringud fossiilkütustesse ongi ohus, sest **fossiilsete kütuste põletamisest tulenev oht kliimamuutusele on inimelule (inimkonnale) kahjulik.** Igasugune investeerimine fossiilsete kütuste tootmiseks, töötlemiseks transpordiks ja kasutamiseks ei aita kaasa süsinikuneutraalsuse saavutamisele. Seadusandlus ei peaks looma pretsedente fossiilkütuste taristusse tehtud investeeringute korvamiseks.

Biometaan tootmine on EL rohepöörde ja ringmajanduse elluviimine juba praktikas, mitte enam visioonipaberites, strateegiadokumentides ja eelarve seletuskirjades. Biogaasi ja biometaani aktsiisiga maksustamine annab ühiskonnale, ettevõtjatele, investoritele, meediale ja avalikkusele signaali, et ringmajandust ja rohepööret realselt ellu viiv biometaani tootmine on taunitav, mis väljendub aktsiisi kehtestamises, kuna seni oli Eestis Biometaan ja teised biokütused maksustatud aktsiisimääraga 0 €/1000 m³.

Rahvusvaheline ehk EL ülene biometaani kvaliteedi standard ja maagaasi torru sisestamise tingimused puuduvad. Biometaani tootmist tuleb toetada, et **biometaan tegemine biolagunevatest jäätmetest on rohepöörde ja ringmajandus praktikas ja aitab riikidel täita ka jäätmete ringlussevõtu eesmärgi.** Samuti aitab biometaani tootmine vähendada iseeneslikku (kontrollimatut) metaani teket biomassist ja CH₄ heidet atmosfääri. Biometaani peaks käsitlema valdkondade üleselt, mitte looma bürokraatlikke takistusi biometaani tootmiseks.

Eesmärgid

Biometaan roll 2030. aastal peab olema oluliselt suurenenud. 2030.a. eesmärgiks on toota aastas biometaani 100 miljonit Nm³ ehk 1 TWh. Metaankütust kasutavate sõiduaudote sihtarvuks on 15 000, raskeveokite (bussid ja veoautod) sihtarvuks 1500 ja 50

metaankütuste tanklat.

1. Seada 2030. a biometaani tootmise sihtarvuks 100 miljoni Nm³ aastas.
2. **Metaankütust kasutavate sõiduautode 2030. a sihtarvuks on 15 000 ja raskeveokite (bussid ja veoautod) sihtarvuks on 1500 ja metaankütuste tanklate arv 50.**
3. biogaasi kasutamise toetamine **pilootprojektidega tahke hapniku kütuseelementides (SOFC)** kasutamiseks, eriti väikesemahuliste seadmete puhul toorme tekke kohtades. SOFC-s tekkivat soojust ja elektrit saab kasutada kohapeal, sh autonoomsetes kohtades, kus võrguelekter puudub, kaugküttest rääkimata.
4. EL Roheleppes elluviimise meetmeks **pikendada biometaani tootjate toetust pikendades määrust** "Biometaanituru arendamise toetamise toetuse kasutamise tingimused ja kord" abikõlblikkuse perioodi kuni 2030 või võtta vastu uus samalaadne määrus.
5. Teeme ettepaneku Eestis **vabastada ja diferentseerida EURO klasside alusel** 40%-80% ulatuses metaankütust tarvitavad raskeveokid teekasutustasust.
6. Viia sisse **ostutoetus kohalike gaasiveokite kasutamiseks** Eestis (kohaliku veokipargi värskendamine EUROIII-lt EUROVI-le Saksamaa näitel)
7. **Raskeveoki maksu vabastus gaasiveokitele** ja diferentseerimine EURO klasside alusel
8. Biometaani tarbimisel **maksutagastus ettevõtetele** (Rootsi näitel)
9. **Keskkonnasõbralikuma veeremi kasutamine** riigi teenuste ostmisel (Clean Vehicles Directive elluviimisel eeskuju näitamine) – nn **rohelised hanked teedehituses, Riigi Kinnisvara ehitustel**, kus hanketingimustes metaankütuse tarbimine annab lisapunkte pakkumiste hindamisel.
10. Jätkata ühistranspordi hangetes **metaankütuseid kasutavate busside eelistamist** ja metaankütuste **tanklate** rajamist piirkondadesse, kus see **täna ühistranspordi jaoks puudub**.
11. Biometaani **rahvusvaheline kvaliteedi standardi** loomises aktiivne osalemine, mis võtab arvesse biometaani tootmise eripärasid. Samuti luua eeldused biometaani piiriüleseks kaubanduseks sh nende päritolu tunnistustega.

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2021	31.12.2020	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	1 936	11 596	
Nõuded ja ettemaksed	7 962	4 207	2, 3
Kokku käibevarad	9 898	15 803	
Kokku varad	9 898	15 803	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksed	147	1 802	3, 4
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	89	5 659	5
Kokku lühiajalised kohustised	236	7 461	
Kokku kohustised	236	7 461	
Netovara			
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	8 342	7 113	
Aruandeaasta tulem	1 320	1 229	
Kokku netovara	9 662	8 342	
Kokku kohustised ja netovara	9 898	15 803	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2021	2020	Lisa nr
Tulud			
Liikmetelt saadud tasud	0	2 567	
Annetused ja toetused	7 669	4 164	
Kokku tulud	7 669	6 731	
Kulud			
Mitmesugused tegevuskulud	-1 838	-1 338	
Tööjõukulud	-4 511	-4 164	6
Kokku kulud	-6 349	-5 502	
Põhitegevuse tulem	1 320	1 229	
Aruandeaasta tulem	1 320	1 229	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2021	2020
Rahavood põhitegevusest		
Põhitegevuse tulem	1 320	1 229
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-3 755	2 999
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-7 225	6 190
Kokku rahavood põhitegevusest	-9 660	10 418
Kokku rahavood	-9 660	10 418
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	11 596	1 178
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-9 660	10 418
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	1 936	11 596

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

		Kokku netovara
	Akumuleeritud tulem	
31.12.2019	7 113	7 113
Aruandeaasta tulem	1 229	1 229
31.12.2020	8 342	8 342
Aruandeaasta tulem	1 320	1 320
31.12.2021	9 662	9 662

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes Eesti finantsaruandluse standardist, mille eesmärk on anda aruande kasutajale raamatupidamise seaduses nõutud informatsiooni aruandekohustuslase finantsseisundi ja -tulemuste kohta.

Aastaaruanne on koostatud eurodes.

Raha

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha ja arvelduskontode jääke.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Tehingud välisvaluutas kajastatakse raamatupidamises tehingupäeval kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursi järgi.

Ümberhindamise tulemusena tekkinud kursikasumid ja -kahjumid esitatakse aruandeperioodi kasumiaruandes.

Nõuded ja ettemaksed

Nõuete all kajastatakse ühingu tavapärase tegevuse käigus tekkinud lühiajalisi nõudeid. Nõuete laekumise tõenäosust hinnatakse iga liikme ja ostja kohta eraldi.

Finantskohustised

Kõik finantskohustised võetakse arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi.

Finantskohustisi liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul, kõik pikema tähtajaga kohustised kajastatakse pikaajaliste kohustiste all.

Maksustamine

Maksuvõlgadena on kajastatud ka arvestatud, aga välja maksmata töötasudelt tasumisele kuuluvad maksud, mille tasumise tähtaeg ei ole veel saabunud.

Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2021	12 kuu jooksul
Nõuded ostjate vastu	3 440	3 440
Ostjatelt laekumata arved	3 440	3 440
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	1	1
Muud nõuded	4 521	4 521
Kokku nõuded ja ettemaksed	7 962	7 962
	31.12.2020	12 kuu jooksul
Nõuded ostjate vastu	3 440	3 440
Ostjatelt laekumata arved	3 440	3 440
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	1	1
Muud nõuded	766	766
Kokku nõuded ja ettemaksed	4 207	4 207

Lisa 3 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.12.2021		31.12.2020	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Üksikisiku tulumaks		50		600
Sotsiaalmaks		86		1 027
Kohustuslik kogumispension		5		62
Töötuskindlustusmaksed		6		75
Ettemaksukonto jääk	1		1	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	1	147	1	1 764

Lisa 4 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2021	12 kuu jooksul
Maksuvõlad	147	147
Kokku võlad ja ettemaksed	147	147
	31.12.2020	12 kuu jooksul
Võlad tarnijatele	38	38
Maksuvõlad	1 764	1 764
Kokku võlad ja ettemaksed	1 802	1 802

Lisa 5 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused

(eurodes)

	31.12.2019	Laekunud	Kajastatud tulemiaruan- des	31.12.2020
	Kohustised			Kohustised
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks				
Sihtfinantseerimised		13 293	7 634	5 659
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks		13 293	7 634	5 659
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused		13 293	7 634	5 659
	31.12.2020	Laekunud	Kajastatud tulemiaruan- des	31.12.2021
	Kohustised			Kohustised
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks				
Sihtfinantseerimised	5 659		5 570	89
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	5 659		5 570	89
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	5 659		5 570	89

Lisa 6 Tööjõukulud

(eurodes)

	2021	2020
Palgakulu	3 371	3 112
Sotsiaalmaksud	1 139	1 052
Kokku tööjõukulud	4 510	4 164

Lisa 7 Seotud osapooled

(eurodes)

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga		
	31.12.2021	31.12.2020
Füüsilisest isikust liikmete arv	3	3
Juriidilisest isikust liikmete arv	8	8

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 30.06.2021

Eesti Biogaasi Assotsiatsioon (registrikood: 80290450) 01.01.2021 - 31.12.2021 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
AHTO OJA	Juhatuse liige	02.08.2022

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Keskkonna- ja looduskaitseühendused	94996	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6086182
Faks	+372 6181776
E-posti aadress	ahto.oja@monusminek.ee